

Tisková zpráva FoRS – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci

V Praze dne 21. listopadu 2023

„Česko musí přidat v podpoře možností rozvojových zemí řešit dopady změn klimatu“, vzkazují premiérovi před klimatickým summitem COP 28 nevládní organizace.

28. klimatické konference OSN (COP 28) proběhne ve dnech 30. listopadu – 12. prosince 2023 v Dubaji.

Česká republika si nese, jako silně průmyslový stát, dlouhodobý emisní dluh. Dodnes je v EU na čele v přepočtu emisí CO₂ na obyvatele (různé zdroje ji řadí na 2. – 4. místo). Ze 180 zemí světa je pak na 22. místě, v tomto ohledu daleko například i před Čínou či Indií. Přitom nepřispívá dostatečně férovým podílem k plnění svých závazků vyplývajících z dohod přijatých na mezinárodních klimatických fórech. Dlouhodobě poskytuje (jak do mezinárodních fondů, tak v rámci dvoustranné spolupráce) 200–300 mil. Kč ročně, tj. pouhých 2,5–3,75 % férového podílu [1]. Přitom jsou to právě obyvatelé rozvojových zemí, kteří ponесou 80 % nákladů vzniklých v důsledku dopadů klimatických změn.

11 českých nevládních organizací [2] proto adresovalo premiérovi P. Fialovi dopis, ve kterém požadují, aby:

1. Na COP 28 oznámil alespoň zdvojnásobení příspěvku ČR do Zeleného klimatického fondu na období 2024–2027 na 8 mil. USD. To by signalizovalo snahu ČR kompenzovat propad z let 2020–2023, kdy do fondu nepřispěla vůbec.
2. Zajistil, aby na COP 28 ČR aktivně přispěla k tvorbě mechanismu pro kompenzaci ztrát a škod způsobených změnou klimatu v nejzranitelnějších oblastech světa, a dále, aby v případě úvodního finančního plnění tohoto mechanismu přispěla částkou alespoň 2 mil. USD ročně.
3. Zajistil, aby vláda skrze MŽP, MZV a MF vytvořila dostatečně ambiciózní střednědobý plán pro systematický růst klimatických financí pro dosažení indikativních cílů uvedených ve stávající Politice ochrany klimatu v ČR (1,2 mld. Kč ročně v roce 2025 a 1,8 mld. Kč v roce 2030).
4. Zajistil, aby byla do mechanismu rozdělování prostředků v rámci aktualizace zákona o emisním obchodování zahrnuta dostatečná alokace prostředků do fondů poskytujících klimafinance pro nejzranitelnější rozvojové země.
5. Zajistil, aby byla problematika klimatických opatření v zahraniční politice ČR nahlížena strategicky ve vazbě na mezinárodní ambice ČR v bezpečnostní agendě a ve snahách o budování odolného mezinárodního prostředí umožňujícího úspěšně předcházet nárůstu rizik vyplývajících ze změny klimatu jakožto „násobiteli hrozeb“ (tzn. klimatické migraci, konfliktům apod.).

Pavel Příbyl, ředitel FoRS, uvádí: „Klimafinance mají jasný strategický rozměr: jsou silně provázány s bezpečnostní problematikou, přispívají ke zvyšování odolnosti a snižování nestability ve světě. Mají také souvislost s mezinárodními ambicemi ČR do budoucna – příkladmo se snahou ČR o členství v RB OSN v letech 2032–2033. Navíc, ČR sama na vlastní klimatická opatření pravidelně čerpá finance z fondů EU. Do roku 2030 takto získá podle konzervativních odhadů zhruba 450 mld. Kč (Fond pro spravedlivou transformaci, Národní plán obnovy, Modernizační fond, Sociální klimatický fond).“

Katarína Klamková, ředitelka CARE ČR, k tomu doplňuje: „Záplavy v Pákistánu nebo sucho a neúroda na Blízkém východě či v oblasti Sahelu ovlivňují i nás. Klimafinance budují odolnost vůči klimatickým změnám a chrání nás před nestabilitou ve světě. Díky nim můžeme zmírnit dopady změn klimatu na společnost, jako jsou hladomory, ozbrojené konflikty či desítky milionů migrujících lidí. Klimatické finance v nestabilním světě také posilují důvěru rozvojových zemí ve spolupráci na globální úrovni.“

Jan Mrkvička, ředitel humanitární a rozvojové sekce Člověk v tísni, konstatuje: „Bylo by dobré, aby vláda zahrnula do aktualizovaného zákona o emisním obchodování mechanismus, který umožní, aby část těchto prostředků byla použita na vyrovnání se se změnou klimatu pro nejzranitelnější země. Tím by se vytvořil nástroj, který by přímo propojil peníze od znečišťovatelů s potížemi, kterým čelí rozvojové země, aniž by bylo třeba o prostředky každoročně bojovat v rozpočtu. Takto vynaložené prostředky navíc přímo podpoří i bezpečnost státu a příležitost pro české firmy a organizace.“

Kontaktní osoba:

Pavel Příbyl
pavel.pribyl@fors.cz
tel.: 603 207 249

Poznámky:

[1] Férový podíl je odhadován na 8 mld. korun ročně. Ovšem ČR se neblíží ani několikanásobně nižším indikativním cílům uvedeným ve stávající Politice ochrany klimatu v ČR (1,2 mld. Kč ročně v roce 2025 a 1,8 mld. Kč v roce 2030). Blíže ke klimafinancím poskytovaným ze strany ČR v Briefing paperu FoRS [„České klimafinance pro rozvojový svět“](#).

[2] Premiéra v této věci oslovily formou dopisu tyto organizace: FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci, Člověk v tísni, Asociace pro mezinárodní otázky, CARE ČR, Hnutí DUHA, Greenpeace ČR, Na mysli, ARPOK, Přátelé přírody, Žít *Laudatio sí'* ČR, Děti Země.

Tisková zpráva vznikla v projektu, který podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací.

Program je financován z Fondů EHP a Norska.

**Měníme společnost.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway
Active
citizens fund

| Nadace OSF

VDO
VÝBOR DOBRÉ VOLE
Přírodní Operační Program

SKAUTSKÝ
INSTITUT